

ORSAM BÖLGESEL GELİŞMELER DEĞERLENDİRMESİ

No.59, ŞUBAT 2017

“TERÖR ÖRGÜTLERİNİN SOSYAL MEDYA KULLANIMI: IŞİD ÖRNEĞİ”

Akil N. Awan

Dr. Akil N. Awan Royal Holloway Üniversitesi'nde Modern Tarih, Siyasal Şiddet ve Terörizm alanlarında Doçent ve kıdemli öğretim görevlisidir. Araştırma alanları terörizm tarihi, siyasal şiddet, toplumsal olaylar ve protestolardır. Dr. Awan İngiltere İçişleri Bakanlığı, ABD Ordusu, Amerikan Dışişleri Bakanlığı, Güvenlik ve Terörle Mücadele Ofisi, Müşterek Terörizm Analiz Merkezi, Uluslararası Radikalleşme Çalışmaları Merkezi, Uluslararası Stratejik Araştırmalar Merkezi, Kraliyet Birleşik Hizmetler Enstitüsü'nde danışman ve çalışma grupları üyesi olarak görev yapmıştır. Son dönemde Birleşik Krallık Parlamentosu için radikalleşme alanında özel danışman olarak çalışmıştır. Siyaset Bilimi Derneği'nin Siyasal Şiddet ve Terörizm Uzmanlık Grubu'nun kurucusu ve başkanıdır.

Birçok ülkeden binlerce yabancı savaşıyı saflarına çekmekte çok etkili olan IŞİD'in anlatisının kitlelere neden çekici geldiğini anlamak çok önemlidir. Bu amaçla, anlatisının verimli arazi bulabildiği ideolojik temel, dini cehalet, yabancı düşmanlığı, İslamofobi ve marjinalleşme konuları analiz edilmelidir. IŞİD bu hususları stratejik bir yaklaşımla değerlendirerek mevcut duruşuna meşruiyet kazandırmakta ve yeni insan kaynakları devşirme imkanı bulmaktadır.

IŞİD, Haziran 2014’te sözde hilafet ilan etmesinden bu yana dünyanın her köşesinden sözde hilafet için savaşmaya ve hatta ölmeye hazır binlerce yabancı savaşçı toplamayı başardı. Bunların küçük bir kısmı şiddeti ülkelerine taşıdılar ve IŞİD’in sirenleri, kendisiyle bağlantılı olmayan ve kendisinden eğitim dahi almamış olan bireylerin ülkelerinde terör saldırıları gerçekleştirmeleri yoluyla dünyanın her tarafına yayıldı. IŞİD’in anlatısı bu kişilerde neden yankı buluyor?

Bunun bir açıklaması, anlatının ya da ideolojinin bir şeyler sunmasıdır. Çekicilik önemli bir çağrı etkenidir. Fakat ideolojinin yankı bulup bulmaması bireyin içinde bulunduğu koşullar ve kişisel faktörlerle alakalıdır. Buna da itici faktörler diyebiliriz. Bu durumda, anlatının yankı bulması, güce ve etkiye kavuşması için kişisel koşullarla kesişmesi gerekir. Tabii ki kişilerin etkinliği bunun önemli bir parçasıdır.

Anlatının doğası işin kolay kısmını oluşturur. El Kaide’nin anlatısı günümüzdeki tüm uyuşmazlıkları saldırgan bir Siyonist-Haçlı ittifakı tarafından İslam ve Müslümanlara karşı, Haçlı Seferlerinden başlayıp Avrupa sömürgeciliğine uzanan küresel bir taarruz olarak kurgulamaktadır. Bu saldırıya karşılık El Kaide kendisini tüm İslam dünyasını durumdan haberdar eden ve cephe hattında İslam toplumlarını savunan bir fedai olarak sunmaktadır. IŞİD bu anlatıyı benimseyip kendine göre yorumlayarak hilafetin tekrar kurulmasıyla ezilen Müslümanlara tekrar şan ve onur kazandırdığını iddia etmektedir. Bu sebeple, tüm Müslümanlar bu hayali ütopyaya göç etmek, İslami devlet ve toplumu inşa etmek ve savunmak suretiyle İslam dünyasına yitirdiği şanı tekrar kazandırmak zorundadır.

Fakat yerleşeceği verimli topraklar olmadan mesaj ya da anlatılar alakasız kalır. Anlatılar bireylerin kişisel düzeylerde yaşadıkları, günlük hayatları ve tecrübeleri üzerinden yerleşip kök salar. Hükümetlere danışmanlık yaparken en fazla rahatsız olduğum tavır, yetkililerin mesaj üzerine gereksiz ölçüde odaklanmasıydı. “Bizim kendi mesajımıza, karşı mesajımıza ya da anlatımıza sahip olmamız lazım,” derler. Bu doğru olmakla birlikte mesajlar gerçek dünyada yaşananlarla kesiştikleri ölçüde karşılık bulur. O halde bu mesaj ve anlatılar neden karşılık buluyor? Neler genç insanları bu anlatıya inanmaya sürüklüyor? Bu çok karmaşık bir soru fakat önemli olduğunu düşündüğüm üç noktaya odaklanmak istiyorum. Bunlar dinin rolü, kimlik krizleri, ait olma ve kişisel önem arayışının rolü ve sosyo-ekonomik marjinalleşmenin rolü. Bu üç konu birbiriyle yakından bağlantılıdır ve parçalarının toplamından daha büyüktür.

Büyük önemi ve bu uğurda radikalleşen bireylerin tutarsızlıklarıyla öne çıkan en önemli başlıklardan dinin rolünü ele alarak başlayayım. Batılı cihatçıların biyografilerine baktığınızda dini açıdan ne kadar bilgisiz olduğunu görürsünüz. Bunların birçoğu şiddete bulaşmadan önce dindar değildir; laik düşünce yapısında ailelerde yetiştirilmiş ve ailelerinin inancı konusunda sınırlı bilgiye sahip kişilerdir. Sözde İslam Devleti'nden edinilen son dönem belgelerde Batı kökenli örgüt mensuplarının örgüte katıldıklarında dini açıdan acemi sayılabilecekleri belirtilmektedir. Dini grubun kendisi bu kişileri dini açıdan acemi olarak nitelemektedir. Yine de din kökenli motivasyonun diğer motivasyon kaynaklarına üstünlüğü cihatçı terörizme ilişkin en uzun soluklu efsanelerden biri olmuştur. Bunu anlamak kolay zira dinin, cihatçı terörizmin gerekçesi açısından önemli olduğu dile getirilir. Fakat eylemlere sonradan dini anlam ve doğrulama

İŞİD, Haziran 2014'te sözde hilafet ilan etmesinden bu yana dünyanın her köşesinden sözde hilafet için savaşımaya ve hatta ölmeye hazır binlerce yabancı savaşçı toplamayı başardı.

kazandırma girişimlerine karşı da uyanık olmak gerekmektedir. Bundan kastettiğim ise din ilk güdüyü sağlamasa bile her zaman sonrasındaki motifi ya da teyit mührünü sağlamıştır.

Bir örnek vereyim: Suriye'ye gidip açıkça dini olmayan herhangi bir sebep için savaşmak isteyen bir genci ele alalım. Bir cihatçı gibi savaşıp ölmek yetmez, oradaki topluluk

tarafından kabul edilmek ve rakip örgütün bir üyesi olarak idam edilmekten kaçınmak için oradakilerden biri gibi davranmak gerekmektedir. Zaman zaman intihar bombacılarının kaydettikleri video görüntüleri ise bu tip bir uyumun önemli örneklerindedir. Bu videolar birbirine ses ve görüntü bakımından çok benzer. Başka bir manalı örnek ise 2013 yılında Birmingham'dan Suriye'ye gidip cihatçı örgütler saflarında savaştıkları için tutuklanan iki İngiliz gencin öyküsüdür. Bu gençler yola çıkmadan önce “Yeni Başlayanlar için Kur'an-ı Kerim” ve “Yeni Başlayanlar için İslam” adlı kitapları almışlar. Gayri-Müslimlere İslam'ı anlatan başlangıç düzeyinde metinlerden oluşan bu kitaplar, bu iki gencin dini bilgisini ve motivasyonunu ortaya koyar niteliktedir. Elbette cihatçı gruplara katılan tüm Batılılar için genelleştirilemeyecek olan bu örnek bu iki gencin dini bilgisini çok çarpıcı bir şekilde göstermektedir.

Burada amacımız din faktörünün etkisi olmadığını belirtmek değildir. Tarihte dinlerin şiddete sebebiyet verebildiğini ve dini metinlerin şiddetin meşrulaştırılması, muhalefetin yok edilmesi ve insanların seferber edilmesi gibi uygulamalar için suistimal edildiğini biliyoruz. İnananların aksine akademisyenlerin dini anlayışı biraz farklıdır. Akademisyenler dini yan olgusal (epifenomenal) olarak algırlarlar. Bundan kastım, akademisyenlerin dini siyasi, sosyal, ekonomik yönleri bulunan diğer daha önemli olgularla ilintili ve belki de bir şeylere çözüm olarak sunulan bir olgu olarak ele almalarıdır. O halde akıllara gelen soru: Batılı cihatçılar için din neye çözüm sunmaktadır?

Sunduğu ilk çözüm ait olma ihtiyacına verdiği cevaptır. Çoğu cihatçı yoğun bir kimlik krizi içerisinde. Bunu ben İkili Kültürel Ötekilik olarak adlandırıyorum. Temelde bu bir çifte yabancılaşma ya da çifte ötekilik algısıdır. Kişi hem

Batılı cihatçıların biyografilerine baktığınızda dini açıdan ne kadar bilgisiz olduğunu görürsünüz.

etnik ya da ailevi azınlık kültüründen hem de çoğunluğun – ana akımın ya da toplumun- kültüründen yabancılaşarak her iki grubun da beklentilerini karşılayamayacağı ya da karşılamak istemediği bir noktaya gelir. Sonuç olarak din, cazip bir kültürel örneğin yokluğunda kimliğin birincil çıkışı haline gelir. Bu noktada din bir manevi ya da metafizik konu olmanın da ötesinde kimliğin varsayılan bir unsurudur. Din, bu bireylerin kendilerini dışlanmış hissettiği Batı toplumunun sunduğu aidiyete karşı güçlü ve sert bir cevap sunmaktadır. Bu kişilerin hissettiklerini anlamak bazı durumlarda daha kolaydır.

Fransa ve Fransa’daki Müslümanlar örneğinde buradaki birtakım temaları destekleyen bir örnek olay görürüz. Fransa’daki kamusal söylem, kaygı verici bir İslam, göçmen ve öteki korkusuna dair imajları ve söylemleri beslemektedir. Bu da birçok şeye yol açar. İkinci Dünya Savaşı’nda ülkeleri için savaşmış Müslümanların mezarları kirletilir, Müslüman giyim kuşam tarzı kısıtlanır, dahası bu kıyafet tarzı şiddet ve güvenlikle ilintilendirilir. Burkini yasağıyla ilgili görüntülere şahit oldunuz. Fransız şehirlerinde silahlı Fransız polisleri, halk plajında Müslüman kadınlardan soyunmalarını

istiyor. En önemlisi, özellikle de Avrupa Parlamentosu’nda aşırı sağın yükselişi söz konusu. IpsosMORI’nin yürüttüğü bir çalışmada verili bir ülkedeki Müslümanların oranı hakkında toplumun algısı ve gerçeklik karşılaştırılmıştır. Mesela Fransa’da, Müslümanların ülke nüfusuna oranı yüzde 7,5 olmakla birlikte sokaktaki ortalama Fransız vatandaşına göre bu oran yüzde 31’dir. Yani sokaktaki adam Fransa’da her üç kişiden birinin Müslüman olduğunu düşünüyor. Bu sarsıcı bir uyumsuzluktur. Neredeyse her Avrupa ülkesinde, özellikle IŞİD mensubiyeti ve radikalleşme sorunları olan ülkelerde durum bu şekildedir.

Bu uyumsuzluğu nasıl açıklamak lazım? Bu kısmen Müslümanlara dair çoğunlukla da terörizm ve güvenlik konusunda olumsuz nitelik arz eden popüler medya söylemlerinin yansımasıdır. Fakat ayrıca Müslümanların hoş karşılanmayan bir azınlık olduğunu, toplumda Müslümanların varlığının hoş karşılanmadığını göstermektedir. Bu sadece Fransa’ya özgü bir durum da değil; son yıllarda Avrupa ülkelerinin yayınları ve gazetelerinde yer verilen haber ve görseller de bu trendi güçlendirmektedir. Mesela bir Polonya gazetesindeki karikatürde AB bayrağı giymiş bir beyaz kadının kıyafetinin kahverengi eller tarafından çekiştirilmesini gösteren “Avrupa’ya İslami Tecavüz” başlıklı karikatürü bir düşünün. Ana akım bir İngiliz gazetesindeki bir görsel ise Avrupa’ya gelen Müslüman göçmenleri fareler ve diğer kemirgenlerle bir tutmaktadır. Daha da ilginç, tüm bu görsellerin öncüsü 1930’lar Almanya’sındaki anti-Semitik akımdır. Bu bağlamda, Müslümanların kuşatma altında ve kendi ülkelerine yabancılaşmış olduğunu anlamak zor olmaz ve cazip bir dini kimliğin kendi kirlenmiş ulusal kimliklerine kıyasla daha tercih edilebilir olması normaldir. Tabii ki bu yabancılaşmayı gözlerine kestiren gruplar

Gençler yola çıkmadan önce “Yeni Başlayanlar için Kur’an-ı Kerim” ve “Yeni Başlayanlar için İslam” adlı kitapları almışlar. Gayri-Müslimlere İslam’ı anlatan başlangıç düzeyinde metinlerden oluşan bu kitaplar, bu iki gencin dini bilgisini ve motivasyonunu ortaya koyar niteliktedir.

durumdan muazzam ölçüde fayda sağlıyorlar. Mesela IŞİD, topraklarına gelenler için yeni pasaportlar düzenliyor ve bu kişiler eski kimlik belgelerini yakıyorlar. Dolayısıyla IŞİD hoş karşılayıcı bir ütopya olarak çok önemli bir fikri temsil etmektedir. IŞİD propagandasını düşündüğümüzde ilk olarak uyguladığı vahşi şiddet akıllara gelir. Baş keserek idam etme, çarmıha germe, yakma ve şiddetin pornografisi olarak adlandırılacak uygulamalar akıllara gelir. IŞİD propagandasının içeriği kasıtlı bir şekilde Batılı hedef kitleleri ve Batılı hassasiyetleri hedef almaktadır. IŞİD medya içeriğinin büyük çoğunluğu -yaklaşık %70'i- devlet inşası, kimlik, hoş karşılama, bir topluluğa katılım, dini zulümden kaçma ve dini özgürlüklerin tadını çıkarma mesajlarını temsil eden bu harika hilafet ütopyasındaki mutlu sivil yaşantıya odaklanmaktadır.

IŞİD'in medyadaki amiral gemisi, İngilizce olarak yayınlanan Dabık dergisini ele alalım. Bu dergi aidiyet, yeni başlangıçlar ve devlet inşası konusunda çok olumlu bir ütopya anlatısı sunuyor Dabık'ın on birinci sayısı müminlere sadakat ve inançsızlara ihanet mesajlarının yanı sıra çok uluslu bir silah kardeşliğinin mutlu fotoğraflarına yer

veriyor. Bu içerik tam zıttı olduğu iddia edilen Amerikan ırkçılığına karşı konumlandırılıyor. İşin ilginç noktası ise bu sayının çıktığı tarihte ABD’de #blacklivesmatter (Siyah canlar önemlidir) kampanyasının yükseliş eğiliminde olmasıdır. Güncele yönelik içerik belirlemek konusunda çarpıcı bir farkındalıktan söz edebiliriz.

IŞİD yabancılaşma duygusundan sadece faydalanmıyor, aynı zamanda Batı toplumlarında bu duyguları inşa edip büyütecek ortamı da oluşturmayı hedefliyor. Dabık’ın Paris’teki Charlie Hebdo saldırılarından sonra çıkan Şubat sayısında karşısındaki en büyük tehdit olarak gri bölgeyi göstererek bunu yok ederek dünyayı kutuplaştırmaktan bahsediliyor. Gri bölge genç bir adamın herhangi bir çelişkiye uğramadan hem iyi bir Müslüman hem de iyi bir Fransa vatandaşı olmasını sağlayan alandır. IŞİD Paris’teki saldırılar gibi terör saldırılarıyla Fransa’yı aşırı tepki vermeye ve düşmanlık ve korku iklimine yönlendirerek Fransa’daki Müslümanları toplumdan yabancılaştırmayı hedeflemiştir. Batıdaki Müslümanlar bu ortam içerisinde inançlarından dönmek ile inançlarının yozlaşması arasında bir tercih yapmak zorunda kalamazlar.

Burada değinilmesi gereken son konu ise sosyo-ekonomik marjinalleşmenin rolüdür. Fransa ve Belçika’dan örgüte katılan insanların çoğu banliyö semtlerinden ya da diğer getto benzeri yerleşimlerden gelmektedir. Bu yerler şiddet, işsizlik, suç, uyuşturucu, kurumsal ırkçılık, yoksulluk ve mahrumiyet döngüsü ile nitelendirilir. Bu tip durumlarda radikal örgütler karanlık bir gelecek ya da suç yüklü bir geçmişten kaçma olanağı sağlarlar. Ülke nüfusuna oranı yüzde 7,5 olan Müslümanların Fransız hapisanelerindeki oranı yüzde 70 civarındadır. Bu orantısızlığı ele almayan analizler IŞİD’in neden en çok militan devşiren örgüt olduğuna yönelik açıklamalarında hatalı kalmaya mahkumdur.

Cihatçı yoğun bir kimlik krizi içerisindedir. Bunu ben İkili Kültürel Ötekilik olarak adlandırıyorum.

İŞİD bu kişilere, belki de hayatlarında ilk defa seçkin bir grubun mensubu olma hissi yaşatmaktadır. Varoluşlarının önemsizliğini ve kıymetsizliğini böyle telafi eden bu kişiler kendilerini savaşçı ve bir topluluğun savunucusu olarak görmektedirler.

İŞİD bu kimlikleri insanlara benimsetirken çok akıllı bir şekilde gençlerin alışkın olduğu Call of Duty ve Grand Theft Auto gibi bilgisayar oyunlarından pop kültür referanslarını da kullanmaktadır.

Dolayısıyla, cihatçıların bıkkınlık, amaçsızlık ve değersizlik duygularına zıt bir şekilde kahraman savaşçı imgesi üzerinden telafi imkanı önermesi ve hayata anlam ve değer katmasıyla, bu kişiler kendilerini topluluklarının intikam savaşçıları, kahramanları olarak görmektedir. Charlie Hebdo saldırısından sonra sözde İslam Devleti'nin resmi radyosu saldırganları Peygamber'in intikamını alan cihatçı kahramanlar olarak kutsayarak onları önemsiz suçlu seviyesinden kahraman mertebesine çıkarmıştır. Kutsal savaşçı ve kahraman imgesi cihatçı literatürde bir tema olarak sıkça

işlenmekte ve sözde İslam Devleti'nin propaganda makinesi mevcut gerginliklerden istifade etmeye yarayacak içerik pompalamaktadır. Son dönemdeki sosyal medya içeriği olarak şu tür cümleler dolaşıma sokulmuştur: “Bazen en kötü geçmişe sahip olan insanlar bile en iyi geleceği yaratabilir” ve “Şehit olabilecekken neden bir ezik olacaksın ki?”

Bu propagandaya maruz kalan, sosyo-ekonomik ve siyasi açılardan marjinalleştirilmiş bir genç ile karşılaştığımızda “Şehit olabilecekken neden bir ezik olacaksın ki?” sorusuna nasıl cevap vereceğiz?

Son olarak toprak kaybı sonrası dönemde IŞİD mesajları ile ilgili bir şeyler söyleyeyim. Bir meslektaşım bana “IŞİD'in başarısı, başarısının kendisidir” demişti. IŞİD toprak, kaynak, petrol geliri, para ve köle elde ettikçe tarihin kazanan tarafında olduğunu gösteriyor. Anlatısı anlamlı gelmeye başlayınca kıyamet, gelecek ve dünyanın sonu anlayışı örgütün yararına çalıştığına inanınca –tüm bunlar bir kehanetin gerçekleşmesi gibi- IŞİD'in de tarihin akışının doğru yanında olduğu zannediliyor. Fakat kaybettiğinde, anlatısı ve büyük planları çökmeye başlıyor. Arazi kaybını gördük, kıyamet anlayışının önemli bir unsuru olan Dabık gibi bir şehri kaybettiğini gördük. Medya çıktılarındaki azalma ve medya kaynaklarındaki yüzde 70'e varan düşüşe şahit olduk. Batı'dan gelen yabancı savaşçıların sayısı yüzde 90 azaldı. Bütün bu somut kayıplar yaşanırken insanları kazandığına ve tarihin doğru yanında bulunduğuna inandıramazsın. Kimse kaybeden bir takıma katılmak istemez. IŞİD zayıflamasını telafi etmek için başka ülkelerde terör saldırılarında bulunabilir. Yani eğer kendi ülkende kazanamıyorsan dışarıda kazanmaya çalışırsın. Geri kalanlar olarak bizim önümüzdeki problemlerden biri El Kaide'ye kıyasla IŞİD'e katılımın çok kolay olmasıdır. Yapmanız gereken tek

IŞİD medya içeriğinin büyük çoğunluğu -yaklaşık %70'i- devlet inşası, kimlik, hoş karşılama, bir topluluğa katılım, dini zulümden kaçma ve dini özgürlüklerin tadını çıkarma mesajlarını temsil eden bu harika hilafet ütopyasındaki mutlu sivil yaşantıya odaklanmaktadır.

şey internetten bulduğunuz bir İŞİD bayrağının çıktısını almak ve bu sayede anında bir İŞİD mensubu olursunuz. Sonuç olarak kendilerine özgü akıl sağlığı, kişisel şikayetler vb. sorunları olan insanların adeta başka bir hayata başlayarak yalnız bir tetikçi ya da kitlesel katil olabileceğini ve İŞİD'in büyük projesinde kötü bir şöhret ve kişisel önem kazanabileceğini gördük.

Sonuçta bazı ülkeler için İŞİD'e ne olacağı çok da önemli değil. İŞİD yarın yok edilse bile Fransa ciddi sorunlarla halen karşı karşıya olacaktır. Mesela 2005 yılında Paris ve banliyölerinde olağanüstü hal ilanına yol açan çok ciddi ayaklanmalar yaşandı. O zamanlar ortada İslamcılık ya da cihatçılık yoktu ama ayaklanan kişiler marjinalleştirilen Kuzey Afrika kökenli genç Fransızlardı. İŞİD propagandasının hedefi de aynı demografik kitle. On yıl önce banliyölerdeki marjinalleştirilmiş gençliği ve sisteme karşı mücadelelerini anlatan La Haine filmi şaşırtıcı bir şekilde hiç de eskimedi. Dolayısıyla İŞİD yarın yok olsa bile Fransa'nın, yapısal sorunlarına çare bulamadığımız için başka bir örgüt İŞİD'in yerini alabilir.

ORSAM, Ortadoğu konusunda faaliyet gösteren tarafsız bir düşünce kuruluşudur. ORSAM Ortadoğu ile ilgili bilgi kaynaklarını çeşitlendirmeyi ve bölge uzmanlarının düşüncelerini Türk akademik ve siyasi çevrelerine doğrudan yansıtılabilmeyi hedeflemektedir. Bu amaçlar doğrultusunda ORSAM, Ortadoğu ülkelerindeki devlet adamlarının, bürokratların, akademisyenlerin, stratejistlerin, gazetecilerin, işadamlarının ve sivil toplum kuruluşları temsilcilerinin Türkiye’de konuk edilmesini kolaylaştırarak, yerel perspektiflerin güçlü yayın yelpazesıyla gerek Türkiye gerek dünya kamuoyuyla paylaşılmasını sağlamaktadır. ORSAM yayın yelpazesi içinde kitap, rapor, bülten, politika notu, konferans tutanağı ve ORSAM dergileri *Ortadoğu Analiz* ve *Ortadoğu Etütleri* bulunmaktadır.

©Bu metnin içeriğinin telif hakları ORSAM’a ait olup, 5846 Sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu uyarınca kaynak gösterilerek kısmen yapılacak makul alıntılar ve yararlanma dışında, hiçbir şekilde önceden izin alınmaksızın kullanılamaz, yeniden yayımlanamaz. Bu raporda yer alan değerlendirmeler yazarına aittir. ORSAM’ın kurumsal görüşünü yansıtmamaktadır.

ORSAM

Ortadoğu Stratejik Araştırmalar Merkezi (ORSAM)

Süleyman Nazif Sokak No: 12-B Çankaya / Ankara

Tel: 0 (312) 430 26 09 Fax: 0 (312) 430 39 48

www.orsam.org.tr